

Valamennyi érdekelt elégedetlen az egyetemi építkezéssel kapcsolatos kisajátítás miatt.

A polgármester szerint mindenki értékén felül akarja eladni a házat.

A kereskedelmi miniszter a város kérelmére tudvalevőleg engedélyezte a kisajátítási jogot mindazokra a telkekre és ingatlanokra, amelyek helyén az egyetemet akarják felépíteni. Elrendelte egyúttal a kereskedelmi miniszter a kisajátítási eljárást azokban az esetekben, amikor nem jött létre egyezség és azt is megengedte, hogy a jogerős kisajátítási tervben felvett területeken az építkezési munkálatok a kártalanítási eljárás előtt és a tulajdonosok beleegyezése nélkül is megkezdhetők legyenek. Dr. Aigner Károly főispán kiküldött egy bizottságot, amelynek elnöke az államépítészeti hivatal főnöke, tagjai a tiszti főügyész és a tanfelügyelő, jegyzője pedig dr. Vicsay Emil. Ennek a bizottságnak hatáskörébe tartozik határozni mindazon észrevételek és igények fölött, amelyeket a felek a kisajátítási törvény alapján netalán emelnek. A kiküldött bizottság az eljárást június 25-én délelőtt 9 órakor kezdi meg a városháza tanácstermében és a kisajátítási terv megállapítása fölött akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték esetleg nem jelennek meg.

A kisajátítással kapcsolatban érdekelt házas telektulajdonosok köréből több panasz érkezett hozzánk a város ajánlatairól. Szükségesnek tartottuk ezeknek a panaszoknak utána nézni, mert bár föltételezhető, hogy a kisajátítási bizottság, amelynek elnöke szakember, igazságosan és méltányosan fog eljárni és bár természetesen helyeselni kell, ha a város gazdaságosan jár el, mégis szükséges ügyelni arra is, hogy különösen az ilyen tömeges kisajátítások alkalmával a város azonos elbánásban részesítse az érdekeltet és körültekintő gondot ügyeljen arra, hogy fel ne düljön, vagy lönkre ne tegyen ekszisztenciákat.

A legtöbb háztulajdonos azt mondja, hogy nem akar egyebet, mint azt, hogy vegyen neki a város egy ugyanolyan házat a belterületen, mint amilyen a mostani háza. Mikor megmagyaráztuk, hogy ez a kérésük teljesíthetetlen, mert a város csak pénzt ad a házakért, akkor a tulajdonosok egyöntetűen kijelentették, hogy a város a ház és a telek értékének a felét sem akarja adni és hogy azért a pénzért, amit a város fizetni akar, csak a Somogyi telepen lehet házat venni.

Özvegy Kiss Juliannának, az Erzsébet-rakpart 14. számú ház tulajdonosának több mint ötven éves kocsmája van a házában. A kocsmák azok közül a régi szegedi kocsmák közül való, amelyek híressé tették a halpaprikást. Itt húzta valamikor Dankó Pista és a Szegedre tévedt idegenek ide mentek bográcsban főlt halpaprikát enni. A 110 négyzetöölnyi terület teljesen be van építve és a kocsmahelyiségből, meg a kétszobás lakásból s mellékhelyiségeiből álló házáért és a telekért százmilliót akar adni a város. A tulajdonosnak a kocsmát a megélhetés és attól fél, hogyha a város egy másik részére megy az üzletével, nem tudja, meg fog-e belőle élni.

Papp Mihály, a Szegfű ucca 2. szám alatti ház tulajdonosa 67 éves öreg ember. 206 négyzetööl területen épült háza van, benne két lakóval, mindegyik lakónak kétszobás lakása. 80—100 millió közötti összegre értékelik a házat. Ezért az összegért, mondja Papp, vályogból épült házat sem tud venni a Somogyi telepen, ahol két lakót el tudjon helyezni.

A Szegfű ucca 5. számú sarokházban négy uccai és egy udvari szoba van, mindenféle mellékhelyiségekkel. A házra cseréptetőt tettek a tulajdonos és ezért alig egy éve huszmilliót fizetett. Most a város 120 milliót akar a házáért és telekért fizetni. Ugyanolyan ház, nem is annyira a belvárosban, szerint 300 millióba is kerül.

Az Ipar ucca 4. számú ház tulajdonosa nyugalmazott vasuti felügyelő. Elkeseredett hangon nyilatkozik arról az összegről, amit a város akar a házáért adni. Egész életében takarékoskodott, hogy házat tudjon venni és mikor nyugalmába ment, megvette az Ipar ucca 4. számú házat, amelyet rendbehozott és — szerinte — poton árért akarja megvenni a város. Nem is tárgyal a várossal. Nem érdekli az az összeg,

amit a házáért kínálnak, mert a bírósághoz megy jogos követelésével.

Ipar ucca 10. Emeletes, ujonnan tatarozott épület öt lakóval. Kitűnő házban, elegáns lépcsőházzal. Kétszázmilliót ígér érte a város. Nem is tárgyalnak róla.

Ipar ucca 16. Két uccára néző ház. Kétemeletes, 14 lakó. Félmilliárd különbözet a város és a háztulajdonos között. Csak a bíróság dönthet ebben az ügyben is.

Amint híre fut a környéken, hogy a Dél-

„Ha nem kapok semmit — revolverhez nyulok.”

Egy nyomorgó fiatalember merényletet akart elkövetni az osztrák népjóléti miniszter ellen.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése) Bécsből jelentik: Az osztrák népjóléti miniszter ellen merényletet akart elkövetni egy nyomorgó ember. A merénylőt, aki a parlament épületébe hatolt, a szolgák feltartóztatták és átadták a rendőrségnek. Töltött katonai revolver volt nála és egy levél, amelyben az volt, hogy ha a miniszter nem segít rajta, akkor nem marad más hátra, mint agyonlőni. A merénylőt letartóztatták.

A merényletéről később a következőket jelentik: Szerdán délelőtt egy fiatalember azzal a kéréssel fordult a parlament portájához, hogy sürgős beszélni valóján a népjóléti miniszterrel. Mikor a portás azt válaszolta, hogy a miniszter nincs a parlamentben, a fiatalember

magyarországi munkatársa érdeklődik a kisajátítási árak felől, egymás után jönnek a háztulajdonosok és mindegyik elkeseredve mondja, hogy a város lönkreleszi őket. Nem törődnek az egyetemmel, mindegyik a vagyonát félti. Nem akar tárgyalni senkisé a várossal, mindenki a bírósághoz fordul. Csak akkor lesz megnyugvás, ha a bíróság mondja ki a döntő szót.

Megkérdeztük dr. Somogyi Szilveszter polgármestert, hogy talán lényeg keveset akar adni a város a kisajátítás alá kerülő házakért. A polgármester a következőket mondotta:

— Értékén felül akarja eladni mindenki a házat. A város többet ígért mindegyikért, mint amennyit a szakértők mondtak. Ha nem adják, jó, megyünk a bírósághoz. Majd amit a bíróság ítél.

zárllevelet adott át neki azzal az erélyes felszólítással, hogy a levelet okvetlenül adja át a miniszternek. Hozzátette, hogy 10 perc múlva eljön a válaszer.

A levélben, amelyet időközben felnyitottak, a fiatalember azt írja, hogy már egyszer a bolondokházában volt, nincs munkája és nem tud megélni.

Éz az én utolsó levelem — írja —, ha nem kapok semmit, akkor kénytelen leszek revolverhez nyulni, amivel szolgálatot fogok tenni hazámnak.

Amikor a fiatalember megjelent a válaszer, letartóztatták. — Katonai revolvert találtak nála.

A színházi válság megoldása.

Érdekes események a mesterségesen kiélesztett válság frontján.

A színházi válság nem helyi jellegű. Legteljesebb arról lehet szó, hogy Szegeden nagyobbak a méretei, mint másutt. Hittet azonban erre se merénk tenni. Nem is kerülne különösebb fáradságba annak a bebizonyítása, hogy a válság távolról sem olyan nagy, mint aminőnek látják vagy feltűntetik. No de ebben a pillanatban ez is mindegy. Fogadjuk el, hogy a válság akkora, amekkorának látják, mutatják, vagy felfújják. A bajjal most már mindenre való tekintet nélkül foglalkozni kell és valamilyen módon okvetlenül ki kell belőle gyógyítani a — színházat.

Nem tehetünk róla, de mi képtelenek vagyunk a kérdéshez hozzászólni annak az interpellációnak alapján, amelyet az egyik törvényhatósági bizottsági tag néhány nap előtt beadott a városhoz és amely okul szolgált arra, hogy cikkezzenek meg tanácskozzanak a színház mai művészi és adminisztratív vezetésének hibáiról, meg erőneiről. Akinek élvezete telik benne, az ellentétet kereshet, esetleg találhat is a között, amit mondunk és a között, amit teszünk. Ez azonban megint csak látszat lenne. Tagadhatatlan, hogy mi is az interpelláció kapcsán foglalkozunk a színházi válsággal. Alapul azonban nem vehetjük azt a közéleti remekművet, már csak azért sem, mert nem alapos, nem áttekinthető, nem világos és teljesen hiányzik belőle, ami nélkül az ilyen kérdésekhez való hozzászólásnak nincs létjogosultsága, hiányzik belőle nem csupán a teljes tárgylagosság, a hozzáértés és rajongó szeretet irodalmi és művészeti kérdések iránt, hanem mindezeknek a látszata is.

De vannak egyéb okaink is, amelyek miatt nem mehetünk végig ennek az interpellációnak mind a 16 pontján. A színháznak van ügyésze. A színházgazdátok pedig, legalább is föltételezzük róla, becsületérzése. Ez az ügy most már nem intéződhetik el csak a közélet fórumain. A színházgazdátok kötelessége Magyar József interpellációját a büntető bíróság elé vinni, egyrészt azért, hogy a becsületsértő kifejezésekért elégtételt kapjon, másrészt azért, hogy alkalmat adjon a rágalmozó tényállítások bizonyítására. Ettől függetlenül is aggodalmas nekünk majd minden, amit az interpelláció mond. Magyar József, tudunkkal, nem jár színházba és nem keresi az alkalmat, hogy közvetlen tapasztalatokat, meg adatokat szerezzen a művészi vezetés és adminisztráció állítólagos hibáiról és mulasztásairól. Véleményét tehát mások tapasztalataira és olyan állítólagos adatokra alapítja, amelyeket szintén másoktól kapott. Ezzel szemben Gaál Endre, Back Bernát, Wimmer Fülöp és még többen, akik járnak a színházba és akiknek az adminisztráció körül is közvetlen tapasztalataik vannak, vagy egészben, vagy nagyrészen más

véleményt alkottak. Kinek adjon itt az ember igazat? Magától értetődik, hogy mérvadónak az utóbbi urak állásfoglalását kell tekintenünk, annyi-val inkább, mert az ő magatartásukat igazolják a magunk hosszú és alapos munkával beszerzett tapasztalatai és adatai is.

Véleményünk szerint a színház sem olyan vállalat, amelynek minden belső ügyében vájtálni szabadna. Sajnos, a tagok egyrésze elkövette azonban azt a megbocsáthatatlan hibát, hogy kicipelte a piacra a színház intern ügyeit. Innen van, hogy kávéházban, társaságokban állandóan napirenden voltak körülbelül ugyanazok a híresztelések, amelyeknek Magyar József interpellációja adott konkrét formát. A legkomolyabb ezek közül, hogy Andor Zsigmond nem fizeti a tagjait. Ugy tüntették fel az igazgatót, mintha konok nemfizető lenne. Utánanéztünk ennek a dolognak és megállapítottuk, hogy a színház június 6-án hat tagnak a június 1 én esedékes félhavi fizetés felével, három tagnak félhavi fizetéssel, három tagnak háromheti, öt tagnak négyheti és egy tagnak, Baróthy Józsefnek, több mint kéthónapi fizetéssel tartozott. A társulat többi tagjai június legelső napján mind megkapták az összes járandóságukat. Hetek óta ostromolják a szerkesztőséget olyan vádakkal, hogy nem könyvelnek el a színháznál nagy ruhatári bevételeket, hogy az igazgató meg a felesége minden hónapban felvesznek tekintélyes összegeket és így tovább. Mindezeket szóvateszi az interpelláció is. A ruhatárt az igazgató bérbeadta Faltz Jánosnak nyolcmillió koronáért az egész szezonra. Ez az összeg be van vételezve, el van könyvelve. A bérlő minden bevétel, amivel szemben kezeli a ruhatárt és felelősséggel tartozik az ott elhelyezett tárgyakért. Akadt volna más bérlő is, akivel e sorok írója beszélt, de csak hatmillió korona évi bért ajánlott fel és nem akarta vállalni a felelősséget. Andor részére havi 14, Andorné részére havi 6 millió korona fizetés volt megállapítva a gázsikönyvben. Ezt az összeget január 1 ig félhavianként fel is vették. Azóta azonban napi 200—250 ezer koronával kell beérniök. Így vagyunk körülbelül mindennel, amit beszélnek. A további részletezés helyett tehát még csak egyetlen adat. Azt mondtuk mindenkinek, aki a színház ügyében a szerkesztőséghez fordult, hogy konkrét, perrendszerűleg bizonyítható adatokat kérünk, nem pedig mendemondákat, kávéházi tereferéket és más füstös helyen teremt meg izmosodott pletykákat. De ilyeneket senkisé tudott adni.

A gazdasági válságot, amely általános jellegű,